

S dlaňou v ohni

Básnické dielo Jána Ondruša a hodnotové kritériá v literatúre

Zborník zo seminára „Hodnotové kritériá v literatúre a dielo básnika Jána Ondruša“ bol vydaný s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR, Poľského inštitútu Bratislava a Nadácie Kalligram; seminár v dňoch 23. a 24.5.2002 poriadalo Občianske združenie STUDŇA v spolupráci s Poľským inštitútom Bratislava a literárnym mesačníkom ROMBOID

Občianske združenie STUDŇA, Konventná 13, ÚSIL SAV, 813 64 Bratislava

Odborný garant: Milan Hamada

Technické spracovanie: František Jablonovský
Tlač a väzba: Vydavateľstvo STU Bratislava

Vydalo: Občianske združenie STUDŇA
Prvé vydanie
Bratislava 2002

Copyright © Edward Balcerzan, Robert Bielik, Jana Boxberger, Juraj Briškár, Ján Gavura, Aleš Haman, Michal Harpáň, Alejandro Hermida, Kornélia Horváthová, Jozef Kafka, István Käfer, Vlastimil Kovalčík, Viktor Krupa, Miloš Ondrus, Daniel Pastirčák, Robert B. Pynsent, Zoltán Rédey, Ondrej Štefanko, Ivan Štrpka, Milan Šútovec – 2002

Design + Cover © František Jablonovský 2002

ISBN 80 – 968493 – 4 – 4

Ivan Štrpka (*Národná obroda*, 14.11.2000)

„... Ján Ondruš, veľký osamelec a človek neverejný, v ťažkých existenciálnych podmienkach, uprostred špinavej doby vytvoril jedinečné celistvé básnické dielo, ktoré ho stavia do pozície najvýznamnejšieho, esteticky i morálne najčirejšieho slovenského básnika 20. storočia.“

Andrea Bokníková (*Pravda*, 16.11.2000)

„... Keď sa nanovo skoncipujú dejiny literatúry, Ondrušovi bude patriť časové zaradenie hneď po Milanovi Rúfusovi. Jeho rané básne (1956) inšpirovali (aj Miroslava Válka) umením vyčariť z náruživého výpočtu všedných detailov magický svet domova.“

Kamil Peteraj (*Knižná revue*, 8.11.2000)

„Podobne ako Beniak aj Ondruš je veľkou výzvou ... On, Beniak, Strmeň a ďalší budú v budúcnosti tým fenoménom, od ktorého sa bude odvíjať nové hodnotové členenie slovenskej poézie, pretože to, na čo sa dnes naša literárna kritika a časopisy hrajú a čo propagujú, je smiešne, až nedôstojné.“

Daniel Hevier (z doslovu ku knihe *J. Ondruš: Prehĺtanie vlasu*):

„... to, čo vyzeralo v rokoch 60-tych ako izolovaný hlas výlučného básnika, ukazuje sa s odstupom času ako vnútorná napojenosť na širší, európsky či svetový kontext. Ondruš korešponduje s umeleckým pocitom takých autorov, akými sú napríklad Vladimír Holan, Vasko Popa, Jean-Pierre Duprey, v maliarstve Jean Dubuffet, Francis Bacon, Mikuláš Medek, Tapiés či v hudbe Henryk Górecki.“

Milan Hamada (*Kultúrny život*, 22.11.2000):

„Človeka odhaľuje ako bytosť nachádzajúcu sa v postavení, v stave medzi pravdou a nepravdou, Pavlom a Šavlom, poriadkom a neusporiadanosťou, medzi áno a nie, v príbehu medzi človekom a krížom. Tu sa už ťažko hľadá opora v domácej básnickej tradícii, iba ak v poézii Janka Kráľa.

Touto tvorbou Ondruš vstúpil medzi veľkých existenciálnych básnikov...“

Viktor Krupa (*Zborník „S dlaňou v ohni“*, 2002) (*O súlade obsahu a formy*)

„V tomto smere sa Jánovi Ondrušovi vyrovná v našej literatúre veľmi málo básnikov. Jeho básne vyvracajú ideu, že tvorivosť poetického jazyka spočíva v porušovaní jazykových pravidiel. Porušovať pravidlá je veľmi ľahká vec; podstatne väčšiu vynaliezavosť si vyžaduje práve využívanie všetkých možností jazyka spôsobom, ktorý je nielen prekvapujúci, ale aj objavný a rozširuje spektrum vonkajšej i vnútornej reality. V tomto zmysle Ján Ondruš prekračuje geografické hranice i hranice medzi literatúrou, jazykovedou a psychológiou, zachovávajúc si aj spoločenskú relevantnosť.“

Jana Boxberger (*Francia*) (*Zborník „S dlaňou v ohni“*, 2002)

„Ondrušovy slovní hříčky nejsou samoúčelné, a proto si básně, v nichž se vyskytují, zejména ve sbírce *Ovca vo vlčej koži*, zasluhují překladatelovy zvláštní pozornosti. Ondrušova poezie je dozajista přeložitelná, alespoň do indoevropských jazyků, a rozhodně si zasluhuje, aby ji četli za hranicemi Slovenska, protože Ján Ondruš byl a zůstává ve světové poezii zjevem naprosto ojedinělým.“